

Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi - Journal of Social Sciences
Cilt/Volume: 2007-2 Sayı/Issue: 15

OKUL MÜZİK EĞİTİMİNDE ÇALGI EĞİTİMİ UYGULAMALARI

Dolunay AKGÜL BARIŞ*

ÖZET

Bu çalışma ile çağdaş eğitim sisteminin vazgeçilmezlerinden biri olan çalgı eğitiminin, okul müzik eğitimindeki yerini ve önemini vurgulamak, ayrıca, Müzik Öğretmenliği lisans programlarındaki okul çalgıları derslerinin işlevini ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Bu amaçla, okul müzik eğitimi, çalgı eğitimi ve okul çalgıları kavramları tek tek ele alınmış, ayrıca, müzik eğitimcilerine çalgı eğitimine yönelik derste ve ders dışı etkinlikler için bir fikir oluşturabileceği düşünülen AİBÜ Müzik Eğitimi A.B.D okul çalgıları II derslerindeki uygulamalardan örneklere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çalgı Eğitimi, Okul Çalgıları, Müzik Eğitimi

PRACTICES OF TRAINING INSTRUMENT AT SCHOOL MUSIC EDUCATION

ABSTRACT

By this study, it is aimed to emphasize the place and importance of school education which is one of those that is never given up in contemporary music education, and to expose the function of school instrument classes at bachelor's degree curricula of Music Teacher's Education.

To get to this purpose, school music education, training instrument and concepts of school instruments were studied one by one and besides this, examples from the practices in school instruments II classes at AIBU Music Department were given so that they could inspire music instructors for instrument training in or out of training activities.

Key Words: Instrument Training, School Instruments, Music Education

GİRİŞ

İnsan hayatında, aileden sonra birincil önem taşıyan sosyal kurum okuldur. Okullar, organize bir kurum olarak bireyin ilk çocukluk döneminden ergenlik dönemi sonuna kadar hayatının önemli bir parçasını oluşturur.

Okul bireyi yaşama hazırlar. Bireyin yaşamını kazanması, yaşamsal mutluluğu yakalaması için gereksinimi olan tüm bilgiler, okullarda sistematik bir şekilde ve belirli bir program içerisinde verilir.

Bireyin toplumsallaştığı temel eğitim-öğretim kurumları da okullardır. Öyleyse, okullarda verilecek eğitimin niteliği ve kalitesinin önemi tartışılmaz.

* Yrd. Doç. Dr., AİBÜ Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi ABD.

Hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olan okullarımızdaki eğitim-öğretim olgusuna baktığımızda, artık 21. yüzyıl çağdaş eğitim-öğretim anlayışı içerisinde hem işlevsel, hem de olgusal olarak bireylerin, artık çağın gerekleri doğrultusunda, yeteneklerini sürekli geliştirebilecekleri, bilgileri aktif hayatta kullanabilecekleri, toplumsal gelişim ve değişim sürecine ayak uydurabilecekleri bir eğitime ihtiyaç olduğunu söyleyebiliriz.

1739 sayılı Türk Milli Eğitim Temel Yasasına da baktığımızda, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları arasında “Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe, karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı verimli kişiler yetiştirmek” Bireyi ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda geliştirmek, gerekli bilgi, beceri, davranış ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmasını sağlamak gibi amaçlar görürüz. (MEB 2002)

Bu bağlamda, çağdaş eğitim-öğretim anlayışının en önemli parçalarından birini de sanat eğitimi oluşturmaktadır.

“Sanat eğitimi; temelde sanat etkinlikleri ve etkileşimler yoluyla bireyin yaratma güdüsünü doyurmaya, estetik gereksinimlerini karşılamaya, beğeni duygusunu geliştirmeye ve içinde yaşadığı gerçekliğe daha duyarlı olmasını sağlamaya yöneliktir.” (Uçan, 1996)

Toplumumuzu geleceğe taşımaya çalışırken, bu günden yarına insanın ve toplumun, değişmekte olan niteliklerine dikkatle eğilmek gerekmektedir. Bu amaçla, müzik sanatından ve müzik öğretim ve eğitiminden yararlanmalı, eğitim programlarından, ders materyallerine, öğretmen yetiştirmekten, ülke kalkınmasındaki uzak hedeflere kadar uzanan geniş bir alanda çalışmalar yapmak zorunda olduğumuzu görebilmeliyiz. (Günay, 2006)

Bu amaçla bu çalışmada; sanat eğitiminin vazgeçilmez boyutlarından biri olan okul müzik eğitimindeki çalgı eğitimi uygulamaları incelenmiş, ülkemizde çalgı eğitiminin genel müzik eğitimindeki yeri ve önemi vurgulanmaya çalışılmıştır. Ayrıca 2006-2007 öğretim yılı bahar döneminde AİBÜ Eğt. Fak. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi A.B.D.’nde Okul çalgıları derslerinde yapılan okul çalgı eğitimine yönelik atölye çalışmalarından örneklere yer verilmiştir.

Okul Müzik Eğitimi

Okul öncesi eğitim kurumlarından, yüksek öğrenim sonuna kadar her derecedeki okullarda eğitim-öğretim amacıyla yapılan müzik ders ve etkinlikleri “Okul müzik eğitimi” olarak adlandırılır.

Okul müzik eğitimini, genel- mesleki-özengen olmak üzere 3 ana grupta toplayabiliriz.

Çalışma kapsamına alınan genel müzik eğitimine baktığımızda, her

düzeyde ve her aşamada her bireye yönelik olup, sağlıklı, dengeli ve insanca yaşam için gerekli ortak müzikal birikimi kazandırmayı amaçlar.

Genel müzik eğitimi, genellikle ülkemizde ilköğretim öncesinden anaokulu, ilkokulda sınıf, ortaokul ve lisede müzik öğretmeni tarafından okutulur. Üniversitelerde ise müzik okutmanı veya müzik öğretim görevlisi tarafından yürütülür. (Uçan 1997)

İlköğretim öncesi eğitimi ve ilköğretim evrelerindeki genel müzik eğitiminde, bireye asgari olarak ortak temel müzik kültürü kazandırılırken çeşitli müziksel araç ve gereçlerle yüz yüze gelme, çalışma ve kendini müziğin belli başlı boyutlarında deneme fırsatı ve olanağı da verilir. Önceleri devinışsel ve duyuşsal ağırlıklı olan bu süreç içinde yavaş yavaş bireyin yapısına, yeteneğine ve eğilimlerine uygun olarak şekillendirilip yönlendirmeler de yapılabilir. (Uçan 1997)

Genel müzik eğitimi, bu yönü ile çok boyutlu ve kapsamlı olmak zorundadır. Ülkemizde ilköğretim okulları müzik öğretim programına baktığımızda, bu çok yönlülük hemen göze çarpmaktadır. Bu kurumlarımızda kapsanması gereken başlıca müzik eğitim ve öğretim boyutları şunlardır.

- 1-Müziksel Devinme Eğitimi ve Öğretimi
- 2-Müziksel İşitme-okuma-yazma eğitimi ve öğretimi
- 3-Şarkı söyleme eğitimi ve öğretimi
- 4-Çalgı çalma eğitimi ve öğretimi
- 5-Müzik dinleme eğitimi ve öğretimi
- 6-Müziksel yaratma eğitimi ve öğretimi
- 7-Müziksel bilgilenme eğitimi ve öğretimi
- 8-Müziksel beğeni eğitimi ve öğretimi
- 9-Müziksel kimlik/kişilik kazanma-geliştirme eğitimi ve öğretimi
- 10-Müziksel duyarlılık geliştirme eğitimi ve öğretimi
- 11-Müziksel iletişimde/etkileşimde bulunma eğitimi ve öğretimi
- 12-Müzikten yararlanma eğitimi ve öğretimi (Uçan vd. 1999)

Çalgı Eğitimi

Okul müzik eğitiminin en önemli boyutlarından birini çalgı eğitimi oluşturur. Bilindiği gibi çalgılar, müziğin öğretilmesinde, öğrenilmesinde ve seslerin somutlaştırılmasında vazgeçilmez materyallerdir.

Çalgı eğitimi; Uçan (1997)'e göre "Bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yolu ile ve kasıtlı olarak çalgı çalmaya ilişkin istendik yönde ve nitelikte yeni davranışlar kazandırma sürecidir."

Bir çalgıyı öğrenme süreci içerisinde, çalgıyı çalma becerisini gösterebilmek için bir takım becerilerin sistematik olarak kazanılması gerekmektedir.(Schleuter 1997)

Çalgı çalma, temelde çalgı çalmayı öğrenebilme, çalgıyı etkin kullanabilme, çalgı çalmayı geliştirebilme ve çalgı çalmayı öğretebilme basamaklarını gerçekleştirilecek şekilde programlanır. (Delikara 2002)

Çalgı eğitimi; İnsanın bir müzik aletini kullanımı yolu ile müzikle insanı buluşturan ve tanıştıran, insanın kendisini keşfederek kendisini özleştirip bütünleşmesine zemin sağlayan ona duygularını ifade edebilme fırsatı tanıyan, kişiyi toplumsal olmaya yönlendiren müzik eğitiminin en önemli dalıdır. (Akgül 1997)

Çalgı eğitimi bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönlerini bir bütün halinde ele alır. Bu eğitim yolu ile birey teknik bilgi ve beceriler ile estetik değerler kazanır. Kültürel yaşamı zenginleşir. Böylece eğitimin amaçladığı yaratıcı, araştırmacı, yorumlayıcı, eleştirici ve kendine güvenen bireyler yetişir.

Çocuğun doğuştan itibaren getirdiği müzik içgüdüğü ancak bilinçli bir eğitimle sağlıklı temellere oturtulabilir. Günümüzde ülkemizde sistematik bir müzik eğitimine ilköğretim kurumlarında başlayan çocuklar için çalgı eğitimi, okul müzik eğitiminin vazgeçilmezlerindedir. Çalgı eğitimi yolu ile,

- 1-Çocuk sesleri ve tartımları doğru ve temiz olarak işitir, hisseder.
- 2-Çocukta müziğe karşı ilgi ve istek uyanır.
- 3-Çocuk çalgı çalma becerisi elde eder ve yeteneği oranında zaman içerisinde bu becerisini geliştirebilir.(Yeteneklerinin farkına varır)
- 4-Çocuk öğrendiği çalmanın gerektirdiği teknik bilgi ve becerileri öğrenmeye çalışırken dikkati gelişir.
- 5-Çalgı çalmak çocuğun küçük kaslarını, nefes alışverişini, oturuşunu, bakışını, düşüncesini kontrol altına almayı öğretir.
- 6-Çocuk kendi başına bir iş yapmanın tadına varır.
- 7-Çalgı topluluklarında görev alarak toplu çalma alışkanlığı geliştirir, sosyalleşir.

Türkiye’de genel müzik eğitimi veren kurumlarımız olan ilköğretim ve orta öğretim kurumlarımızda, genellikle çocuklar müzik derslerinde bir çalgı ile ilk defa karşılaşmaktadırlar. Çocuklar sınıf içerisinde hem çalmanın gerektirdiği temel davranış ve becerileri öğrenirken, hem de birlikte müzik yapmanın zevkine varırlar.

Okul çalgı eğitiminde, hangi çalgı ya da çalgıların kullanılabileceği konusu önem taşımaktadır. Sınıflara ve yaş gruplarına göre ayrıca, yapılacak eğitimin amacı doğrultusunda doğru ve uygun çalgı seçimi, çocukta istek ve müzik sevgisi uyandırmak açısından önemlidir.

Bunların yanı sıra, kullanılacak çalgıların kolay ulaşılabilir olması, taşınabilir olması, insan sesine yakın aralıklar içermesi, akort sorununun olmaması, sınıf içerisinde birlikte müzik yapmaya elverişli olması gibi özellikleri de göz ardı edilmemesi gereken unsurlardandır.

İlköğretim dönemi, sekiz yılı kapsayan, çocuğun eğitiminde en önemli evreyi oluşturan uzun bir dönemdir. Ayrıca, çocuğun müziksel gelişiminin en hızlı yaşandığı dönemdir. Bu dönemde, çocukta küçük kas becerileri gelişir. Çocuklar küçük ve ince kalemleri kullanabilir, enstrüman çalmaya da hazırdırlar. Vücutta sürekli bir değişim olduğundan çocuklar psikomotor becerilerini daha iyi şekilde kullanmayı ve kaslarını kontrol etmeyi öğrenirler.

Fiziksel gelişimin yanı sıra bilişsel ve duyuşsal yönden de hızla gelişen çocuk, artık grup içerisinde yerini alır ve bireysel çalışmalardan çok arkadaşlarıyla bir şeyler yapmaktan zevk alır. Bu nedenledir ki, ilköğretim döneminde çalgı öğretimi gerçekleştirilirken hangi çalgı ya da çalgıların seçileceği, bu çalgı ya da çalgıların ne şekilde ve hangi yöntemlerle öğretilebileceği konusu önemlidir.

Bu dönemde çocuğun temel müzik ve iletişim kaynağı sesidir. Bu evrede çocuğa kendi sesini sevdirecek ve sesini destekleyebilecek çalgılar ayrıca, onda çok seslilik zevkini geliştirebilecek ve birlikte müzik yapma zevkini olgunlaştıracak çalgıların seçilmesi gerekmektedir. Doğal olarak sınıf içerisinde çalgı eğitimi, şarkı eğitimi ile paralel gitmek zorundadır. Buna paralel olarak da çalgı eğitiminde kullanılacak metot ve repertuar seçimi ve bu repertuarın çocuğun dünyasına uygunluğu söz konusu olmaktadır.

Okul müzik eğitiminde sınıfça öğrenilen çalgı olarak, zamanımızda daha çok blok flüt görülmektedir. Bunun yanında bazı okullarda mandolin daha ön planda olabilir. Bağlama, Piyano, Gitar, Keman gibi çalgılar ailelerin desteği ile evde veya bir müzik merkezinde öğreniliyor olabilir. Bu gibi çalışmalara katılan öğrencilere sınıfta zaman zaman olanak tanınarak ders, hem daha renkli duruma getirilebilir, hem de diğer öğrenciler de özendirilerek motive edilebilir. Bir çalgıya emek veren, arkadaşlarına küçük de olsa doğru ve güzel bir parça dinletme düzeyi elde etmiş olan öğrencilere bu olanak sağlanarak kendileri onurlandırılmalıdır. (Günay-Özdemir 2003)

Ayrıca, ilköğretim dönemi ve okul öncesi dönemde öğretimi yapılabilecek temel çalgıların başında da vurmali çalgılar (Orf çalgıları) gelmektedir. Bunlar:

- 1-Tartım çalgıları
- 2-Ezgi çalgıları
- 3-Derili çalgılar

olmak üzere üç grupta toplanabilir

Fakat asıl sorun orta öğretimdedir. Öğrenci büyümüş genç olmuştur veya olmak üzeredir. Ona bir çocuk çalgısından çok bir gençlik çalgısı daha çok yakışacaktır. Gitar, Bağlama gibi çalgılar veya piyano, yaylı çalgılar, nefesli çalgılar gibi diğer çalgılar okul sonrası yaşama daha yakındır. Okullardan sonra da çalışmalarını sürdürebileceği bir çalgıya gereksinimi olabilir. (Günay- Özdemir 2003)

Sesinin güzelliğinin yanı sıra, eşlik edebilme, solo çalma, polifonik yapısı ile hem eşliği de aynı anda duyurabilme olanağına sahip gitar, günümüzde gençlerin büyük ilgi gösterdikleri bir çalgıdır. Gitarın bu olanaklarından yararlanılarak, gençlerin evrensel müziğe olan ilgilerini artırmak, daha düzeyli müzik dinleme ve yapma yeteneklerini geliştirmek olasıdır. Dolayısıyla orta dereceli okullarımızda gitarın bir eğitim aracı olarak değerlendirilmesi uygun olacaktır. (Yöndem, 1992)

Müzik eğitimindeki genel ilkelere baktığımızda; Müziği yaşantıya

katma, yaratma duygusu ve yeteneğini geliştirme, çok seslilik kavramını verme zevk eğitimi ile sanata yöneltme gibi özelliklerinin olduğunu görürüz.

Uslu (2007)'ya göre, seçkin bir çalgı eğitimi, çağın gerisinde kalmayan, gelişen dünyaya koşut, çağdaş gereklerini taşıyan, yeniliklere açık, teknolojik gelişmelerden en üst düzeyde yararlanan, araç gereç ve programların bu eğitimi gerçekleştirmeye uygun durumda olmasıyla ilişkili ve orantılı olduğu söylenebilir.

Bu yüzdendir ki, okullarımızdaki çalgı eğitimi etkinlikleri sadece ders ortamında kalmamalı, okul içerisinde istekli öğrencilerle oluşturulabilecek çalgı toplulukları (okul çalgıları orkestraları) ile desteklenmelidir.

EĞİTİM FAKÜLTELERİ MÜZİK EĞİTİMİ A.B.D.'LARINDA OKUL ÇALGILARI DERSİ

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda okul çalgıları dersi 3 dönemi kapsayıp, okul çalgıları I-II-III adı altında okutulmaktadır. Bu derste amaç; müzik öğretmeni adaylarına çalgıların genel müzik eğitimi içerisinde nasıl kullanılması gerektiği ve teknik özelliklerini öğretmek ayrıca okul çalgı müziği doğasını uygulamak ve okul çalgı müziği literatürünü öğrenme ve öğretme tekniklerini kazandırmaktır.

AİBÜ Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ABD'nde Lisans programı ders tanımlarında verilen ders tanımı aşağıdaki gibidir.

“Bu derste öğrenciler, piyano ve bireysel çalgıların dışında Blok- flüt, orf çalgıları, mandolin ve gitar gibi çalgılardan birini seçerler. Bu ders, okul çalgılarının eğitimde nasıl kullanılacağını, teknik özelliklerini, okul müziği doğasının uygulamasını, çalgı literatürü ile öğrenme öğretme tekniklerini kapsar.” (AİBÜ 2007)

YÖK'ün yeni müzik öğretmenliği lisans programında ise okul çalgıları olarak gitar, bağlama, soprano blok-flüt ve mandolin belirlenmiş, orf çalgıları program dışı tutulmuştur. Okul çalgıları I-II-III dersi için yapılan tanım her yarıyıl için aynı olup, aşağıdaki gibidir.

Bağlama: Bağlama çalgısı hakkında genel bilgiler, bağlamanın okul-müzik eğitimindeki yeri ve önemi, bağlamada akord çeşitleri ve yaygın kullanılan akord çeşitleri, bağlama ile doğru oturuş ve tutuş pozisyonu, sağ ve sol el tutuşları. Halk müziği ses sistemi ve bağlamalarda kullanılan perdeler, halk müziğinde çok kullanılan Uşşak ve Hüseyini başta olmak üzere makamlar hakkında kısa bilgi, bu makamlardaki kolay ve basit ezgilerden başlamak üzere diğer makamlarla da ilgili ezgileri çalma. Basit ezgilerle yaygın kullanılan makamlarla eş zamanlı olarak, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, ve 10 zamanlı usullerle yazılmış ezgileri çalma, okul-müzik eğitiminde kullanılacak ezgileri, toplu çalma, bağlamada orta ve üst teli kullanma.

Gitar: Gitar çalgısının genel kullanım özellikleri, gitarla doğru oturuş ve tutuş pozisyonu alma, gitarın akordu ve basit arpejleri yapma. Küçük

ölçekli ezgileri çalma. Okul şarkılarını solo olarak çalma, I. pozisyonadaki temel akorlar, okul şarkılarına akorla eşlik etme.

Soprano Blokflüt: Çalgının özellikleri, yapılışı ve aile içindeki konumu, ses alanı ve olanakları. Okul müzik eğitiminde kullanılma nedenleri, tutuş, üfleme ve ses üretme teknikleri. Küçük ölçekli ezgileri çalma. Şarkı, türkü, marş ve çeşitli eğitim müziklerinde uygulamalı çalışmalar.

Mandolin: Mandolinin özellikleri, okul müziğindeki yeri, ses alanı ve olanakları, tutuş, tremolo tekniği, okul müziğine ilişkin şarkı dağarcığı üzerinde kolaydan zora çalma teknikleri, mandolinin solistik kullanımı. (YÖK 2007)

Görüldüğü gibi verilen ders tanımları uygulama, teorik bilgi ve eğitim-öğretim teknikleri gibi 3 farklı tipte bilgi ve beceri donanımını kapsamaktadır.

Üç yarıyıl gibi kısa bir zaman diliminde bu çalgıların hepsinin istenilen düzeyde öğrenilmesi çeşitli sıkıntıları beraberinde getirdiğinden her müzik eğitimi anabilim dalında farklı uygulamalara yer verilmektedir.

Araştırma kapsamında yer alan AİBÜ Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında, 3 yarıyıl 3 farklı çalgıya yer verilmektedir. Bu çalışmada; okul çalgıları II dersinde yapılan çalışmalardan örnekler sunulmuştur.

Bu ders kapsamında 2006–2007 öğretim yılı bahar yarıyılında Soprano Blok- Flüt öğretilmiş, çalgının genel özellikleri anlatıldıktan sonra, teknik ve müzikal becerilerin geliştirilmesi amacı ile etüt ve repertuar çalışması yapılmıştır. Ayrıca dönem sonunda öğrencilerin birikimlerini ortaya koyabilecekleri okul çalgı gruplarına yönelik birer özgün eser yapmaları istenmiştir. Okul çalgı dağarcına katkıda bulunabileceği düşünülen bu çalışmalardan 2 örnek aşağıda verilmektedir.

Çalışmalar, öğrenciler tarafından, ders içerisinde gruplar halinde seslendirilerek geriye dönütler alınmış, son düzeltmeler öğretmen tarafından yapılarak, son hali verilmiştir.

Dostluk Şarkısı

Ezgi: Serap Begüm BİYİKOĞLU
Düzenleme: Dolunay BARIŞ

Blokflüt 1.

Blokflüt 2

Def

6

7

11

11

Kırda Gezi

Ezgi: Tuğrul Cem İştin
Düzenleme: Dolunay BARIŞ

Blokflüt 1

Blokflüt 2

Çelik üçgen

Tahta çubuk

7

1. 2.

1. 2.

1. 2.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Okul Müzik Eğitiminin en önemli boyutlarından birini oluşturan çalgı eğitimi uygulamaları, sınıf ortamı içerisinde müzik dersi etkinliklerinin vazgeçilmez aşamalarından birini oluşturur. Müzik dersinin amaçları içerisinde yer alan pek çok kuramsal ve uygulamaya yönelik kazanımın öğretilmesinde okul müzik eğitiminde kullanılan çalgılar en değerli materyallerdir.

“Müzik Eğitiminde amaç, müziği sevdirmektir. Çalgı bir araçtır. Müzik ise amaç.” (Fenmen 1991)

Bu yüzdendir ki, genel müzik eğitimi veren kurumlarımızdaki müzik

dersi uygulamalarında kullanılacak çalgı veya çalgıların seçimi, yapılacak etkinlerin planlanması ayrıca önem taşımaktadır. Buna paralel olarak okullarımızda bu eğitimi verecek müzik öğretmenlerimizin de konuyla ilgili becerilerle donanımlı ve yeterli olmaları gerekmektedir.

Bir müzik öğretmeni kendi çalgısının dışında okul çalgılarını derste ve ders dışı etkinliklerde çalabilme ve öğretebilme düzeyinde bilerek kullanmak durumundadır. Ders dışı etkinlikler öğrenciye olduğu kadar, halkın çağdaş müzik konusunda eğitilmesi bakımından da ayrıca önem taşımaktadır. (Küçüköncü, 2006)

Müzik Eğitimi Anabilim Dalında 3 yarıyıl olarak sürdürülen okul çalgıları dersi Müzik öğretmeni adayları için, meslek hayatlarında direkt olarak kullanacakları en işlevsel derslerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Müzik öğretmenliği lisans programı ders tanımlarındaki okul çalgılarına yönelik amaçlara baktığımızda, bu çalgıların temel özelliklerinin bile birer dönemlik periyotlarda öğrenilmesinin çok zor olduğu ve ancak öğrencilerin orta öğretim kurumlarından bir takım gerekli alt yapılarla donanık gelmiş olmaları gerektiği açıktır. Bu alt yapının da temelleri yine orta öğretim kurumlarımızda verilen eğitimle bağlantılıdır.

A. Barış tarafından 2002 yılında yapılan "Okul çalgıları derslerinin son sınıf öğretmenlik uygulamalarındaki etkileri" konulu araştırmanın sonuçları da blok- flüt dışında bağlama ve gitar için alınan eğitimin öğretmenlik uygulamaları için kısmen yeterli olduğu şeklindedir. (Akgül Barış,2002)

Türkiye'de Eğitim fakülteleri Müzik Eğitimi A.B.D Lisans programlarında okul çalgıları I-II-III adı altında okutulan bu dersler, Anabilim Dallarına göre yürütülüş biçimleri açısından farklılık göstermiş, yök'ün son hazırladığı lisans programına kadar, sadece blok- flüt, bağlama ve gitar eğitimiyle sınırlı kalmış veya ana bilim dalının imkanları çerçevesinde bunlardan sadece birine ağırlık verilmiştir. Bunun yanı sıra son zamanlarda mandolin ve orff çalgıları çoğunlukla göz ardı edilmiş ya da sınırlı olarak bazı A.B.D'lerinde ele alınmıştır.

Bu çalgılara yönelik temel teknik ve becerilerin öğretilmesinde lisans programlarımızdaki sürelerin kısıtlı olmasının yanı sıra, okul çalgı eğitimine yönelik kullanılabilir repertuarında sınırlı olması bir başka sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada, okul çalgıları orkestralarına yönelik dağarcık oluşturmak amacı ile yer verilen AİBÜ Müzik Eğitimi ABD'da Okul çalgıları II dersinde yapılan çalışmaların müzik eğitimcilerimize ve müzik öğretmeni adaylarına örnek teşkil edeceği ayrıca orta öğretim kurumlarımızda çalgı eğitimine yönelik uygulamalar için bir fikir oluşturacağı düşünülmektedir.

Bu bağlamda, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans programlarında;

- Okul Çalgıları derslerinin 4 yıllık periyotta sürelerinin uzatılması
- Mevcut orkestra oda müziği derslerinin yanı sıra, bir okul çalgıları orkestrası dersinin yer alabileceği
- Okul Çalgıları derslerinde, çalgıya yönelik temel beceri ve tekniklerin

öğretilmesinin yanı sıra, dağarcık oluşturulmasına yönelik yaratıcı çalışmalara da yer verilmesi gerektiği önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- AİBÜ (2007). **Lisans programı ders tanımları.**
- Akgül, Dolunay.(1997). **Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Keman Eğitimi Sürecinin Analizi Yorumlanması ve Öneriler.** Bolu; Abant İzzet Baysal Üniversitesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi
- Akgül Barış, Dolunay. (2002). **Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Okutulan Okul Çalgıları Derslerinin Son Sınıf Öğretmenlik Uygulamalarındaki Etkileri Üzerine Bir Araştırma.** Lefkoşa; Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Sempozyumu.
- Delikara, Ali. (2002). **Ülkemizdeki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Keman Eğitimindeki Yaygın Olarak Kullanılan Keman Metotlarının Keman Eğitimi Ders Programlarına Yönelik Olarak İncelenmesi.** Ankara; Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Fenmen, Mithat. (1991). **Müzikçinin El Kitabı.** Ankara; Müzik Ansiklopedisi Yayınları s.26
- Günay, Edip. (2006). **Müzik Sosyolojisi.** İstanbul; Bağlam Yayıncılık s.98
- Günay, Edip. – Özdemir, Mehmet Ali. (2003). **Müzik Öğretimi Teknolojisi ve Materyal Geliştirme.** İstanbul; Bağlam yayıncılık
- Küçüköncü, Yılmaz. (2006). **Türk Eğitim Sistemindeki Yeniden Yapılanma Sürecinde Müzik Öğretmeni Modelleri.** Denizli; Pamukkale Üniversitesi Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu.
- M. E. B. (2002). **Milli Eğitim Temel Yasası.** Sayı 1739
www.meb.gov.tr
- Schleuter, Stanley. (1997). **A Sound Approach to Teaching Instrumentalists.** Newyork; Shirmer books
- Uçan, Ali. (1996). **İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi.** Ankara; Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Uçan, Ali. (1997). **Müzik Eğitimi.** Ankara; Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Uçan, Ali. – Yıldız, Gökay. – Bayraktar, Ertuğrul. (1999). **İlköğretimde Müzik Öğretimi.** Burdur; s.2
- Uslu, Mustafa. (2006). **Türkiye’de Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılmasında ve Geliştirilmesinde Çok Sesli Müzik Eğitimi Görüşü.** Müzik ve Bilim Dergisi.
www.muzikbilim.com/5m_2006/uslu_m.html.
- YÖK. (2007). **Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Ders İçerikleri**
www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/muzik_ogretmenligi.doc
- Yöndem,Sadık.(1992).**Gitar ve Eğitim Müziğindeki Gerekliliği.** Ankara; Orkestra Dergisi Sayı: 223.